

JOZEFS

• door W. Zwitter

BEKER

IN GENESIS 44 ONTMOET JOZEF ZIJN BROERS VOOR DE TWEDE KEER SINDS HIJ ONDERKONING VAN EGYPTE IS GEWORDEN. HET LIEFST ZOU HIJ DIRECT MET HEN WILLEN SPREKEN OVER THUIS, OVER VADER, OVER BENJAMIN. MAAR DAT KAN NIET ZOMAAAR! EERST MOETEN ZE INZIEN WAT ZE DEDEN TOEN ZE JOZEF VERKOCHTEN.

De eerste keer dat de broers komen om koren te kopen (Genesis 42) zet Jozef Simeon gevangen. Hij wil de garantie hebben dat ze met Benjamin terugkomen. Het geld geeft hij weer mee terug. Ze schrikken daar wel van, maar er verandert niet zoveel. De tweede keer gebruikt hij ook zijn eigen beker en legt die in de zak van Benjamin. Pas als de broers die daar vinden, zijn ze gebroken, zoals blijkt uit Juda's woorden. Dat is het grote moment waarop Jozef gewacht heeft. Er is nu geen enkele belemmering meer om zich bekend te maken, zoals we lezen in dat aangrijpende tafereel van Genesis 45.

De beker

Wat is de functie van die beker, dat die zulke gevolgen heeft? Een beker kan twee betekenissen hebben:

- a. Blijdschap; in de hand van de Heer Jezus als afhankelijke Mens op aarde en in onze hand (Ps.16:5, 23:5).
- b. Beslissingsbevoegdheid, in de hand van een heerser.

Dit laatste geldt met name voor God Zelf, zoals in Ps.75:8,9. Daar is Hij de Rechter, die de een verhoogt en de ander vernedert door middel van de beker in Zijn hand. Beide betekenissen zijn te vinden bij Farao's beker in Gen.40:11,13. Zijn beker wordt gevuld met wijn (=blijdschap), maar wordt ook in een adem genoemd met de verhoging van de schenker en de vernedering van de bakker. Ook bij Jozefs beker is dat het geval, hoewel bij Farao's beker de nadruk ligt op de wijn en bij die van Jozef op beslissingen.

In Gen. 44:5 staat als eerste kenmerk van Jozefs beker: 'Mijn heer drinkt er uit'. Dat zijn natuurlijk geen oordelen zoals in Ps.75:9, maar het wijst op de wijn, de vreugde. Het tweede wat er op volgt is: 'Waarbij hij zeker iets waarnemen zal'; dat is een bijzondere uitdrukking. Het woord voor 'waarnemen' komt vaker voor, zoals in 'waarzegging' in Lev.19:26 en Deut.18:10). Alleen hier en in vers 15 wordt dat woord versterkt door herhaling, dus: 'waarnemend waarnemen' of 'waarachtig waarnemen' (vergelijkbaar met 'Voorwaar, voorwaar' in bijv. Joh.12:24). Uit het feit dat de broers dit twee keer te horen krijgen, blijkt dat Jozef vooral deze laatste betekenis tot hen wil laten doordringen. De beker maakt Jozef tot iemand die met koninklijke bevoegdheid feilloos beslissingen neemt en wel met een inzicht dat uitsluitend bij God te vinden is.

Jozef en Benjamin

Het is algemeen bekend dat Jozef (samen met Benjamin) een prachtig beeld is van de Heer Jezus. Waar Jozef ook is, altijd is hij de eerste, de heerlijkste: bij zijn vader thuis (37:3), bij Potifar (39:6), in de gevangenis (39:22) en uiteindelijk in heel Egypte. De Heer Jezus, de eniggeboren Zoon van de Vader, heeft de Vader verklaard. Hij kwam tot het zijne (het Joodse volk), maar die hebben Hem niet aangenomen (Joh.1:11,14,18). Na zijn dood is Hij opgestaan en God heeft Hem met eer en heerlijkheid gekroond. Dit komt vooral in Jozef naar voren. In Benjamin zien we Hem als de Messias die zijn vrede rijk tot stand brengt door de vijanden te oordelen en vrede te brengen (Gen.49:27, Micha 5:1-7).

Mijn Vader en uw Vader

Het is nu niet de bedoeling om deze geschiedenis profetisch toe te passen op de manier waarop de Heer Jezus Zich zal bezig houden met het gelovig overblijfsel uit Israël. Het gaat ons meer om een aantal geestelijke toepassingen voor ons zelf. Het allermooiste voor de Heer Jezus is dat Hij, net als Jozef, Zichzelf bekend kan maken. Hij kan wel huilen van blijdschap als Hij nu iemand vindt aan wie Hij dat kwijt kan, iemand die in staat is om te zien wie Hij werkelijk is. Hij die verworpen werd en sterven moest, is de geliefde Zoon van de Vader ('Ik ben Jozef' in Gen.43:3). Wat een onderwerp! Daar komt ook bij dat wij met Hem God als Vader mogen aanspreken. Niet alleen dat we die waarheid kennen, maar dat het echt leeft in ons hart ('Leeft mijn Vader nog?'). Maria Magdalena was zo iemand. Haar hart ging helemaal naar Hem uit en zij is de eerste aan wie Hij het geweldige nieuws vertelt dat zijn Vader nu ook hun Vader is: 'Ga heen naar mijn broeders en zeg hun: Ik vaar op naar mijn Vader en uw Vader'.

Een realiteit?

We merken dat de Heer Jezus niet elke dag zo met ons kan spreken. Er kunnen verschillende belemmeringen zijn. Enkele daarvan komen in deze hoofdstukken naar voren.

1. Voedsel voor geld

Wij weten dat we bij de Heer Jezus moeten zijn om voedsel voor ons geestelijk leven te krijgen, maar veel christenen denken dat dat 'geld' kost, dat ze Heer iets moeten teruggeven. Het is nog niet tot hen doorgedrongen dat Hij

zegt: 'Koopt zonder geld' (Jes.55:1). De prijs is namelijk al betaald op Golgotha. Wij leven door genade alleen! Zolang zij dat nog niet begrijpen, blijft de Heer in hun ogen een strenge Vorst, die allerlei eisen stelt. Het ontroert de Heiland trouwens wel als er bij zulke christenen al een besef is van zijn lijden. Het is de eerste keer dat Jozef huilt, wanneer hij merkt dat de broers terugdenken aan de benauwdheid van hun broer (42:21).

2. Goede werken

Een volgende keer doen ze hun best 'die man' milder te stemmen. Ze verzamelen het beste wat ze kunnen vinden, zoals Jakob in 43:11, en willen dat de heer aanbieden. Het kan een godsdienstig leven zijn, (het steunen van) christelijk werk, enz. Allemaal goed bedoeld, maar heeft hij dat gevraagd? Van het geld hebben ze nog steeds niet veel begrepen. Ze nemen zelfs tweemaal zoveel mee (43:12). Er

zijn christenen die zich aan allerlei inzetten willen houden in de hoop dat de Heer zo tevreden met hen zal zijn.

3. Hij is niet mijn Heer

Het enige waar Jozef om gevraagd had, was om Benjamin mee te nemen. Wat kost het ons moeite zo ver te komen! Wij willen het liefst Benjamin zo lang mogelijk verborgen houden, net als Jakob. Maar de Heer wil hem ook graag bij ons zien. Dat wil zeggen, Hij wil graag dat wij Hem niet alleen nodig hebben als Heiland, om in onze behoeften te voorzien (als Jozef), maar dat wij Hem echt toelaten als de Heer in ons leven! Zijn ontroering is dan nog veel groter dan de eerste keer (43:30).

4. Geen oog voor de beker

De eerste twee belemmeringen zijn in de regel voor altijd weg wanneer wij begrepen hebben hoe de Heer er over

denkt. Maar vooral deze vierde belemmering is iets wat Hij helaas regelmatig onder onze aandacht moet brengen. Het is waarschijnlijk het moeilijkste te realiseren, omdat het zulke grote consequenties heeft. Wij kunnen namelijk alleen nog een beslissing nemen als de Heer er zijn goedkeuring aan geeft. Want Hij is de Enige in ons leven die zo'n bevoegdheid heeft, zoals we zullen zien.

De beker in de hand van de Heer Jezus

a. Ten opzichte van God

Zoals gezegd, het was voor Hem een voortdurende vreugde om op zijn God en Vader te vertrouwen. Zijn beker was overvloeiende (Ps.23:5). Maar er kwam een moment waarop God zijn beker niet met zegen maar met oordeel ging vullen, omdat Hij als Rechter ging optreden. De Heiland moest vernederd worden tot de dood van het kruis om een beker te ledigen die tot de rand gevuld was met Gods oor-

deel over onze zonden. Wat heeft Hij geworsteld in Gethsemane (Luk.22:39-46) toen Hij die beker voor zich zag! Hoe diep heeft Hij gebogen en zich volledig onderworpen aan Gods wil. Hij wist dat het vreselijk was om te vallen in de handen van de levende God, maar Hij zei: 'Niet Mijn wil, maar de Uwe'.

b. Ten opzichte van mensen

In Joh.5:27 heeft de Vader Hem het gezag (recht, bevoegdheid) gegeven om oordeel uit te oefenen, omdat Hij Mensenzoon is (zie ook Dan.7:13). Hij zal dat straks doen aan het begin en het eind van het Duizendjarig Rijk. In zekere zin gebruikt Hij dat recht nu ook al ten opzichte van allen die belijden Hem te kennen. Zo zien wij Hem in Openbaring 1 als Hij de zeven gemeenten beoordeelt.

De beker in onze hand

a. Ten opzicht van God

God vult onze beker uitsluitend met blijdschap en nooit met oordeel. Dat is al een groot verschil met de Heer Jezus. Hij kende de blijdschap van de omgang met God en dat is ook voor ons, maar het oordeel heeft Hij in onze plaats ondergaan, zodat het ons nooit meer zal treffen. Daardoor is de beker in onze hand een beker der dankzegging, in het bijzonder op de plaats waar we zijn dood verkondigen (1Kor.10:16).

b. Ten opzichte van mensen

Aan de Heer Jezus is het oordeel gegeven (Joh.5:27) en niet aan ons. Dat is het tweede grote verschil tussen Hem en ons. Wij moeten wel oordelen, zoals 'hen die binnen zijn' nu (1Kor.5:12), en de wereld en de engelen straks (1Kor.5:12), maar wij hebben niet het gezag om dat zelfstandig te doen. Het kan slechts gebeuren volgens de aanwijzingen van de Heer Jezus. Wat Hij ons bijvoorbeeld wel gegeven heeft is het recht (gezag) een kind van God genoemd te worden (Joh.1:12); het werk te doen dat de Heer ons gegeven heeft (Mark.13:34); gezag over onze eigen wil om ongetrouwd te blijven (1Kor.7:37) of te eten (1Kor.8:9).

Herstel

Wat een onbegrijpelijke genade, dat de Heer Jezus net zolang met ons bezig wil zijn tot wij weer oog krijgen voor zijn beker. Als dat goed tot ons doordringt, maakt het ons gebroken. Het brengt ons er toe om onze schuld te erkennen. Wij voelen dat we nergens aanspraak op kunnen maken, zelfs niet op de liefde van de Vader. Wij zien dat in Juda, die zich aanbiedt als slaaf (Gen.44:33). Dezelfde gevoelens zijn bij de verloren zoon in Luk.15:19. Maar wie is het meest bewogen? Wie duldt geen vreemden op zo'n moment (Gen.45:1,2)? Dat zijn de intieme ogenblikken waar naar de Heer Jezus (soms jarenlang) hunkert. Hij schaamt zich niet ons zijn broeders te noemen. Onbegrijpelijk, als wij zien op ons leven, ook als plaatselijke gemeenten. Hoe gemakkelijk en ongeestelijk nemen we soms allerlei beslissingen. Wanneer wij dit inzien en belijden, is voor Hem de weg weer open om ons te vertellen over de dingen die voor Hem het belangrijkste zijn: zijn Vader en het Vaderhuis, waar onze woning is en waar zijn heerlijkheid het middelpunt vormt. Dat is ons eeuwig deel!

